

รายงานการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนกับ
นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร

Study of Characteristics of Community Counselors with
Students in Community Psychology Division, Silpakorn University

ดร.อาดัม นีละไพจิตร

Adam Neelapaijit (Ed.D)

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2555

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะคำแนะนำ จากอาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยระลึกเสมอว่าความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้ เป็นผลมาจากความรัก ความไว้วางใจ ความจริงใจและความปรารถนาดีจากทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี การศึกษา 2544 ในครั้งนี้ ขอขอบคุณนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ที่ปรากฏนามในงานวิจัยฉบับนี้ แม้ว่าผู้วิจัยจะไม่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากท่านโดยตรง แต่ก็ได้รับความรู้ที่มีคุณค่ายิ่งจากผลงานวิชาการของท่าน

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับครอบครัวที่ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ประโยชน์ที่เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ขอมอบให้แก่ผู้ที่กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ทุกท่าน

อาดัม นิละไพจิตร

กันยายน 2555

หัวข้อวิจัย : การศึกษาคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน กับนักศึกษาสาขาวิชา
จิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัย : อาจารย์ ดร.อาดัม นีละไพจิตร

หน่วยงานสังกัด : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประเภททุนอุดหนุนการวิจัย : ทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ทำวิจัยสำเร็จ : พ.ศ. 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาชุมชน และสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนกับนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นอาจารย์สอนในระดับมหาวิทยาลัยที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ในสาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา จำนวน 17 คน เพื่อใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะของผู้ให้ คำปรึกษาชุมชน กลุ่มที่สองเป็นนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 131คนเพื่อใช้ในการสำรวจคุณลักษณะผู้ให้ คำปรึกษาชุมชน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาชุมชน ผู้เชี่ยวชาญมีความ คิดเห็นที่สอดคล้องกันจำนวน 23คุณลักษณะ และคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาชุมชนที่ผู้เชี่ยวชาญ ทุกคนเห็นสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M=5.000$) ได้แก่ ชอบที่จะรู้จักผู้อื่น มีความตั้งใจช่วยเหลือ ผู้อื่นมองโลกในแง่ดี เป็นผู้รับฟังที่ดี มีความจริงใจ ควบคุมอารมณ์ได้ และมีความเสียสละ

2. นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มีคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($M=3.895$) มีคุณลักษณะเพียง 1ด้านที่มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านการเปิดเผย ตนเอง ($M=3.489$)และมีคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนด้านการยอมรับหลักคำสอนของแต่ละ ศาสนาสูงที่สุด ($M=4.412$) รองลงมาคือการมีความรับผิดชอบ($M=4.305$)และด้านการมองโลกในแง่ดี ($M=4.193$)ตามลำดับ

คำสำคัญ : จิตวิทยาชุมชน ผู้ให้คำปรึกษาชุมชน คุณลักษณะ

Research Title : Study of Characteristics of Community Counselors with
Students in Community Psychology Division, Silpakorn University
Researcher : Adam Neelapaijit (Ed.D)
Office : Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education,
Silpakorn University
Research Grants : Faculty of Education, Silpakorn University
Year : 2012

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the characteristic components of community counselors and survey such characteristics of community counselors with students in Community Psychology Division, Psychology and Guidance Department at Silpakorn University. The subjects were separately studied into two groups, the first group consisted of 17 lecturers who obtained a doctoral degree in Counseling Psychology, teach Counseling Psychology in a university, and are representative of the study of the characteristic components of community counselors. The second group included 131 students in Community Psychology Division, Psychology and Guidance Department at Silpakorn University who were selected for the survey of the characteristic components of community counselors.

The results of the study are shown as follows;

1. According to the community counselors' characteristic components analysis, the common opinions of professionals in 23 characteristics equaled a maximum mean (M=5.000). They are human relationships, intension to help and support, optimism, good listener, sincere, emotional stability and sacrifice.

2. Students in Community Psychology Division had overall community counselor characteristic components at a highest level (M= 3.895), except for the self-disclosure characteristic with a moderate level (M=3.489). Additionally, the spirituality component obtained the highest level (M=4.412), following by responsibility (M=4.305) and optimism (M=4.193) respectively.

Keyword : Community Psychology, Community Counselor, Characteristics

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประเด็นการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
จิตวิทยาชุมชน.....	8
การให้คำปรึกษาชุมชน.....	10
คุณลักษณะของบุคคล.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย.....	32
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	40
1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน.....	40
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
2. การสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชนกับนักศึกษาศาखा วิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	42
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
การอภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	81
แบบสำรวจ คุณลักษณะของผู้ให้การศึกษาชุมชน.....	82
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	89

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายองค์ประกอบ และโดยรวม ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาชุมชนโดยใช้ เทคนิคเดลฟาย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน.....	46
2 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสำรวจ คุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	49
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับ และการแปลความหมาย คุณลักษณะ ของผู้ให้คำปรึกษาชุมชนโดยรวม ของผู้ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะ ผู้ให้คำปรึกษาชุมชน.....	51
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามเพศ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	52
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามอายุ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	54
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	56
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาตรี ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจ คุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	58
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามประสบการณ์การทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะ ผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	59
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามจำนวนปี(นับตั้งแต่ปีที่เริ่มเรียนสาขาจิตวิทยาชุมชน) ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน.....	61
10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน แยกตามสถานะภาพการเรียนสาขาจิตวิทยาชุมชนในปัจจุบัน ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสำรวจคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาชุมชน	63